

1.04 Strokovni članek

UDK 930.253:792.82(497.4)
792.82+782(497.4)"1892/..."
Prejeto: 25. 4. 2023

Slovensko narodno gledališče opera in balet Ljubljana – o nastanku in razvoju ustanove ter ravnanju z njenim dokumentarnim in arhivskim gradivom

MATEJA JERAJ

dr. zgodovinskih znanosti, višja svetovalka
Arhiv Republike Slovenije, Zvezdarska 1, SI-1000 Ljubljana
e-pošta: mateja.jeraj@gov.si

SONJA KERIN KREK

univ. dipl. umetnostna zgodovinarica, arhivistka
SNG Opera in balet Ljubljana, Župančičeva 1, SI-1000 Ljubljana
e-pošta: sonja.kerin-krek@opera.si

Izvleček

Prispevek je sestavljen iz dveh delov. V prvem spregovori o razvoju operne in baletne umetnosti v Ljubljani od prvih začetkov po letu 1600 do današnjih dni. Leta 1892 je bila zgrajena stavba, v kateri še danes domuje operna in baletna umetnost v Ljubljani. Od takrat so, z izjemo obdobja prve svetovne vojne, operne in baletne predstave v slovenskem jeziku v Ljubljani potekale nepretrgoma. V drugem delu so predstavljeni sedanje poslanstvo javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana, njegove dejavnosti in organizacijska struktura ter upravljanje z arhivskim in dokumentarnim gradivom na osnovi klasifikacijskega načrta, sprejetega v letu 2021.

Ključne besede:

Opera, balet,
Ljubljana,
arhivsko gradivo,
dokumentarno
gradivo

Abstract

THE SLOVENIAN NATIONAL THEATRE OPERA AND BALLET LJUBLJANA - ABOUT THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE INSTITUTION AND MANAGEMENT OF ITS DOCUMENTS AND ARCHIVAL MATERIAL

The article consists of two parts. The first covers the history of opera and ballet from its inception in Ljubljana after 1600 to the present. The opera and ballet arts in Ljubljana are still housed in the structure that was constructed in 1892. Since then, with the exception of the period of the First World War, opera and ballet performances in the Slovenian language have been held continuously in Ljubljana. The second part presents the current mission of the public institution, the Slovenian National Theatre Opera and Ballet Ljubljana, its activities and organisational structure, as well as the management of records and archives based on the classification plan adopted in 2021.

Key-words:

the Opera, ballet,
Ljubljana,
archival material,
documentary
material

*Prenovljena stavba SNG Opera in balet Ljubljana s severovzhoda, 2011
(Vir: Arhiv SNG Opera in balet Ljubljana, OBLJ/DIGFOT/_IM_8181,
foto: Damjan Prelovšek)*

Nastanek in razvoj operne in baletne umetnosti v Ljubljani

Za začetek Slovenskega narodnega gledališča (SNG) Opera in balet Ljubljana najpogosteje postavimo leto 1892, ko je bila zgrajena stavba, v kateri danes domuje operna in baletna umetnost v Ljubljani.

Operno uprizarjanje v Ljubljani je imelo takrat že kar dolgoletno tradicijo, ki sega v čas kmalu po letu 1600, vendar za takrat lahko govorimo le o neprofesionalnem gledališkem delu. V Ljubljano so prihajale tuje gledališke skupine, tudi takšne, ki so gojile odrska glasbena dela s petim besedilom. Od srede 18. stoletja dalje so Ljubljano redno obiskovale italijanske in nemške operne skupine.¹

Predstave so do druge polovice 18. stoletja potekale zlasti v dvoranh večjih plemiških palač, dvorcev in samostanov. V 18. stoletju so javne predstave potujočih skupin uprizarjali predvsem v mestni hiši in palači deželni stanov, ki so občasno ponudili na voljo tudi svojo jahalnico na današnjem Kongresnem trgu. Leta 1765 je bila jahalnica po načrtih arhitekta Lovrenca Pragerja prezidana in povečana v prvo ljubljansko gledališko poslopje, ker so jo dali zgraditi kranjski deželni stanovi, je dobila ime Stanovsko gledališče. V stavbi, ki je lahko sprejela do 600 gledalcev, so leta 1789 uprizorili prvo gledališko predstavo v slovenskem jeziku – *Županovo Micko* Antona Tomaža Linhartarja.² Sicer so bile prireditve v slovenskem jeziku na tem odru redke. Slovenske gledališke predstave so vsebovale tudi glasbo in petje, včasih so peli tudi arije iz tujih oper

¹ Zlobec: Blišč in stiska gledališča, str. 6; Kuret: Ob stoletnici Opere, str. 8–9.

² Sapač: Nekdanje stanovsko gledališče v Ljubljani: <https://www.theatre-architecture.eu/si/db/?theatreId=262> (dostop: 18. 4. 2023).

v slovenščini. Več pozornosti je bilo slovenskim obiskovalcem namenjene po marčni revoluciji leta 1848. Pozneje, po zaostritvi nacionalnih razmer, je slovenska beseda dobila mesto v narodnokulturnih društvih – čitalnicah. Na odru ljubljanske čitalnice so potekale tudi predstave z glasbenimi točkami, igre s petjem. Leta 1867 je bilo ustanovljeno Dramatično društvo, ki si je prizadevalo za vzpostavitev stalnega slovenskega gledališča, ki bi gojilo tudi opero; v ta namen je v okviru dramatične šole ustanovilo še pevsko šolo. Glasbeni spored društva je sprva obsegal igrokaze s petjem, spevoigre in operete, medtem ko je leta 1889 uprizorilo tudi prvo opero, enodejanko *V vodnjaku* češkega skladatelja Viléma Blodka.³

Februarja 1887 je stavba Stanovskega gledališča z vsem inventarjem vred popolnoma pogorela v silovitem požaru. Stavbišče je na javni dražbi leta 1888 odkupilo Filharmonično društvo in leta 1889 so tu začeli graditi stavbo današnje Slovenske filharmonije.⁴

Po požaru so ljubljanski meščani začeli iskati drugo lokacijo za novo, varnejšo deželno gledališko stavbo. Zato so iskali prostor na robu strnjeno pozidanega mesta. Sprva sta bili aktualni lokaciji na območju parka Zvezda in v bližini Kolizeja, nato na trgu tedanjega trga Franca Jožefa (današnji Kregov trg), vendar so se leta 1890 odločili, da bodo gledališče zgradili na območju, kjer so od sredine 19. stoletja rase sodobne pravokotne meščanske stavbe po vzoru Dunaja. Tako je bila do leta 1892 zgrajena stavba ob križišču današnje Župančičeve ulice in Cankarjeve ceste, v kateri je danes sedež Slovenskega narodnega gledališča Opera in balet Ljubljana. Skupaj s približno sočasno zgrajenimi bližnjimi poslopji Narodnega muzeja (1888), Filharmonije (1891) in Narodnega doma (1896) je bila izraz časa, ko je Ljubljana čedalje bolj prevzemala vlogo političnega in kulturnega središča slovenskega naroda.

Načrte za novo gledališče je izdelalo več arhitektov, medtem ko so se leta 1889 poslanci kranjskega deželnega zbora odločili gradnjo zaupati češkemu arhitektu Janu Vladimírju Hraskyju, ki se je dela lotil s pomočjo rojaka, arhitekta Antona J. Hrubyja. Hrasky in Hruby sta po vzoru italijanske renesanse narisala načrt za stavbo, gradbena dela je izvedlo ljubljansko podjetje Gustav Tönnies, kamnoseška dela so večinoma izvedli domači obrtniki, medtem ko so dekorativne elemente in opremo stavbe v glavnem izvedla različna specializirana avstrijska in češka podjetja. Od domačih umetnikov je dobil naročilo kipar Alojzij Gangl, ki je za niši na fasadi iz peščenjaka izdelal alegorični celopostavni figuri Komedije in Tragedije, medtem ko je za vrh osrednjega rizalita (naprej pomaknjene delo) na pročelju stavbe iz istrskega apnenca izdelal skupinsko plastiko, ki še danes velja za eno izmed najboljših figuralnih kompozicij, namenjenih likovni obogatitvi izbrane arhitekture na Slovenskem – alegorijo Genija s krili in plamenico v desnici z oblečeno, temačno Dramo in golo, prijazno Opero.⁵ Tako je bila med letoma 1890 in 1892 zgrajena prva namenska gledališka stavba v Ljubljani. Zasnovana je bila za tisoč ljudi, v štirih nadstropjih je bilo razvrščenih 40 lož.⁶ Slovesno odprtje je bilo 29. septembra 1892 s predstavo Jurčičeve žalo-

³ Kuret: Ob stoletnici opere, str. 9; *Enciklopedija Slovenije* 12, geslo Slovensko narodno gledališče, str. 66.

⁴ Sapač: Nekdanje stanovsko gledališče v Ljubljani: <https://www.theatre-architecture.eu/si/db/?theatreId=262> (dostop: 18. 4. 2023).

⁵ Po drugi svetovni vojni so iz političnih razlogov odstranili Ganglovo skupino, saj naj bi Genij nekatere spominjal na figure angelov; skulpturo, ki jo je deloma poškodoval že potres leta 1895, so leta 1956 v okrnjeni obliki postavili v prenovljenem kompleksu nekdanjega samostana križevniškega viteškega reda; leta 1982 so na gledališki stavbi namestili poliestrski odlitek skulpture.

⁶ Sapač: Slovensko narodno gledališče Opera in balet: <https://www.theatre-architecture.eu/si/db/?theatreId=249&detail=history> (dostop: 18. 4. 2023); Zgodovina na dlani: 29. september 1892 – Odprtje ljubljanskega deželnega gledališča: <https://zgodovinanadlani.si/1892-odprtje-ljubljanskega-dezelnega-gledalisca/> (dostop: 18. 4. 2023).

igre *Veronika Deseniška* v režiji Ignacija Borštnika, ki jo je pripravilo slovensko Dramatično društvo.

Medtem ko prej lahko govorimo le o neprofesionalnem gledališkem delu in gostovanjih različnih tujih gledaliških skupin, je z novo stavbo Ljubljana dobila enega od temeljev za prehod v profesionalno gledališko delo. Gledališka stavba, prva svoje vrste na Slovenskem, ki je bila že od začetka namenjena tudi uprizarjanju gledaliških predstav v slovenskem jeziku, je imela za Slovence velik narodnobuditeljski pomen. Slovenski gledališčniki so si morali prostore sicer nekaj let deliti z nemškimi; zaodrje je bilo tako razdeljeno, da so južni del uporabljali Slovenci, severni del Nemci, medtem ko so si prostor za vaje in oder delili. Tako sta v poslopju Deželnega gledališča na prelomu iz 19. v 20. stoletje delovali dve gledališči, nemško in slovensko. V okrilju slovenskega gledališča je začela poklicno delovati tudi Opera s stalno angažiranimi dirigenti, solisti in z zborom, med pevci so sprva prevladovali češki in poljski. Orkester ni bil stalen, predstave so sprva spremljali najeti vojaški godbeniki, od leta 1908 člani novoustanovljene Slovenske filharmonije.⁷ Nemško gledališče je angažiralo tudi prve plesalke za nastope v operetah, medtem ko so na slovenskem odru plesali kar dramski igralci.⁸

Leta 1911, ko je bila zgrajena nova stavba nemškega gledališča (Jubilejno gledališče, današnje poslopje Drame), kamor so se preselili nemški gledališčniki, je Deželno gledališče postalo popolnoma slovensko.⁹ V novi stavbi je napredovala tudi slovenska opera, vse do sezone 1913, ko je bilo delovanje gledališča, predvsem zaradi političnih sporov med deželnim odborom in gledališkim vodstvom, začasno ustavljeno. V sezoni 1913/1914 je v Ljubljani nekajkrat gostovala zagrebška Opera, ki je takrat že imela poklicni baletni ansambel. V času prve svetovne vojne je v gledališki stavbi domoval kinematograf Central, medtem ko so se ob njenem koncu začela prizadevanja za obnovo slovenske gledališke dejavnosti. V sezoni 1918/1919 je slovensko gledališče ponovno oživel. Dobilo je stalni poklicni orkester in lasten baletni ansambel. V prvem povojnem obdobju je delovalo pod nazivom Kraljevsko slovensko gledališče, gospodarsko in organizacijsko ga je vodil Slovenski gledališki konzorcij. Leta 1920 je bilo gledališče podržavljeno in je dobilo novo ime – Narodno gledališče. Na začetku leta 1919 so se nemški gledališčniki izselili iz stavbe, v kateri so domovali od leta 1911, in jo prepustili Slovenskemu gledališkemu konzorciju. Odslej je slovensko gledališče delovalo v dveh hišah: operne in baletne predstave so ostale v poslopju nekdanjega Deželnega gledališča, igralci so se preselili v stavbo nekdanjega nemškega gledališča, v poslopje današnje Drame; a obdržalo je naziv – Narodno gledališče v Ljubljani in skupno upravo. Poslopje nekdanjega Deželnega gledališča je tako postalo sedež osrednje slovenske operno-baletne hiše, poleg zagrebške in beograjske ene od osrednjih oper v prvi jugoslovanski državi.

V obdobju med obema vojnama je ljubljansko operno gledališče posodobilo svoj repertoar. Poleg do tedaj prevladujočih italijanskih in francoskih oper so bila v repertoar uvrščena sodobna dela Prokofjeva, Stravinskega, Šostakoviča, Krženeka. Uprizoritev je doživelo tudi kar nekaj uspešnih oper slovenskih avtorjev, med drugimi *Črne maske* Marija Kogoja, *Pohujšanje v dolini Šentflorjanski* Matije Bravničarja in več oper Slavka Osterca. Baletni ansambel je najprej plesal v vrsti operet, oper in pravljič, medtem ko se je spomladi 1919 predstavil s prvo samostojno predstavo *Ugrabljena Evelina*, pantomimo Jaromirja Weinbergerja. Že v prvih letih svojega obstoja je baletni ansambel uprizoril nekaj znanih

⁷ Kuret: Ob stoletnici opere, str. 8; *Enciklopedija Slovenije* 12, geslo Slovensko narodno gledališče, str. 66; Zgodovina na dlani: 29. september 1892 – Odprtje ljubljanskega deželnega gledališča: <https://zgodovinanadlani.si/en/1892-odprtje-ljubljanskega-dezelnega-gledalisca/> (dostop: 18. 4. 2023).

⁸ Neubauer: O baletu ob stoletnici zgradbe Deželnega gledališča v Ljubljani, str. 16.

⁹ Zlobec: Blišč in stiska gledališča, str. 10.

klasičnih baletnih stvaritev (na primer *Coppelio* Léa Delibesa, *Les Sylphides* na glasbo Frédérica Chopina, *Labodje jezero* Petra Iljiča Čajkovskega, *Šeherezado* Rimskega Korzakova), svoj repertoar je obogatil tudi z novjšimi slovenskimi deli; prvi uprizorjeni balet slovenskega avtorja je bila *Plesna legendica* Slavka Osterca.¹⁰

Kipar France Kralj je leta 1921 izdelal doprsna kipa igralca Ignacija Boršnika in režiserja Antona Verovška, ki so ju leta 1925 postavili na kamnita slopa na zelenico pred pročeljem gledališča.¹¹

Okoli leta 1940 so operno stavbo temeljito prenovili. Začetni fasadi so dodali dolg ozek prizidek z baletno dvorano in tako povečali površino prostorov ob sočasno prenovljenem odru, medtem ko so pred glavnim vhodom v stavbo postavili kovinski nadstrešek na štirih tankih stebrih.¹²

Med italijansko in pozneje pod nemško okupacijo v letih 1941–1945 ljubljanski drama in opera nista prenehali z delovanjem, le naziv Narodno gledališče je zamenjalo ime Državno gledališče. Opera s prilagoditvijo novim razmeram ni imela toliko težav kot Drama, saj se je lahko oprla na italijanske klasike, železni repertoar vseh svetovnih opernih hiš, uprizarjali so tudi dela nemških, francoskih in slovenskih avtorjev. Vsa dela so bila prevedena in izvedena v slovenščini, ob gostovanjih tujih pevcev so bile predstave večjezične.¹³ Leta 1944 je bila odprta tudi Operna baletna šola, v kateri so se začeli šolati plesalci, ki so po vojni predstavljali ogrožene solističnega in zborovskega baletnega ansambla.¹⁴

Po drugi svetovni vojni je postal ljubljanski operno-baletni ansambel cenjen tudi zunaj meja domovine. Velik uspeh je požel z mednarodnim gostovanjem na Nizozemskem, še zlasti z uspešnim nastopom v velikem opernem gledališču v Parizu. Leta 1957 je bil posnetek opere *Zaljubljen v tri oranže* Sergeja Prokofjeva (dirigent Bogo Leskovic) nagrajen s Philipsovo nagrado grand prix

Gradbena dela prenove gledališke stavbe 2007 – 2011

(Vir: Arhiv SNG Opera in balet Ljubljana, OBLJ/DIGFOT/_gradbišče, foto: arhiv biroja Atelierarhitekti)

¹⁰ Enciklopedija Slovenije 12, geslo Slovensko narodno gledališče, str. 64, 66; Kuret: Ob stoletnici opere, str. 10–11; Neubauer: O baletu ob stoletnici zgradbe deželnega gledališča v Ljubljani, str. 16–17.

¹¹ Kladnik: *Ljubljanske metamorfoze*, str. 102–103.

¹² Sapač: Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – zgodovina, <https://www.theatre-architecture.eu/si/db/?theatreId=249&detail=history> (dostop: 18. 4. 2023).

¹³ Šorn: *Življenje Ljubljančanov med drugo svetovno vojno*, str. 389–392.

¹⁴ Neubauer: O baletu ob stoletnici zgradbe Deželnega gledališča v Ljubljani, str. 18.

Prenovljena stavba SNG Opera in balet Ljubljana z jugovzhoda, 2011

(Vir: Arhiv SNG Opera in balet Ljubljana, OBLJ/DIGFOT/_DSC_0476, foto: arhiv biroja Atelierarhitekti)

kot najboljši posnetek leta.¹⁵ Ljubljansko občinstvo si je lahko ogledalo veliko opernih in baletnih predstav iz klasičnega repertoarja ter novih stvaritev slovenskih koreografov in skladateljev. Na program gledališča so se ves čas uvrščala tudi dela uveljavljenih tujih koreografov in skladateljev.

Leta 1992 je Republika Slovenija z odlokom o razdelitvi Slovenskega narodnega gledališča Ljubljana na javna zavoda (*Uradni list RS*, št. 19/1992) ustanovila Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana ter Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana. Šele takrat sta ljubljanski Opera in Drama dobili vsaka svojo upravo (do tedaj je bila skupna).¹⁶

Konkretnejše ideje o prenovi zgradbe so se pojavile že v 70. letih 20. stoletja, saj je z razvojem operno-baletne dejavnosti stavba postala premajhna in zastarela. Vendar je bilo treba do prenove gledališča počakati do novembra leta 2011, ko je stara stavba na temelju javnega natečaja za prenovo Opere iz 90. let 20. stoletja dobila velik nov prizidek z novimi vadbenimi prostori in s prostori za upravo, tehnično posodobljen in obnovljen oder, izboljšano akustiko dvorane in dograjen prostor za občinstvo pod obstoječim avditorijem.

Danes se osrednje slovensko glasbeno gledališče – poleg rednih programskih novosti vsake sezone – ponaša z obširnim repertoarjem opernih, baletnih in koncertnih del iz sodobne in klasične glasbeno-gledališke ustvarjalnosti v matični hiši ter na gostovanjih doma in v tujini. Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana že nekaj let uspešno sodeluje tudi z različnimi mednarodnimi in domačimi koproducenti, s katerimi je v minulih sezonah uprizorilo več odmevnih projektov (*Faust*, *Aida*, *Zaljubljen v tri oranže*, *Don Kihot*, *Knez*

¹⁵ Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana: O gledališču – zgodovina: <https://www.opera.si/sl/o-gledaliscu-2/zgodovina-2/> (dostop: 18. 4. 2023).

¹⁶ Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – neuradno prečiščeno besedilo št. 5 (3. člen): <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLE3994> (dostop: 18. 4. 2023).

Igor, Rusalka ...), med najodmevnejšimi je bila svetovna premiera ponovno odkrite Offenbachove opere *Renske nimfe*.¹⁷

Poslanstvo, dejavnosti in organizacija SNG Opera in balet Ljubljana

Ustanovitelj zavoda je Republika Slovenija, zato ustanoviteljske pravice in obveznosti Republike Slovenije izvaja Vlada Republike Slovenije. Akt o ustanovitvi opredeljuje Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana kot osrednje nacionalno glasbeno in baletno gledališče. Njegovo poslanstvo je izvajanje javne službe na področju operne, baletne in koncertne dejavnosti. Domači in mednarodni kulturni javnosti predstavlja kakovostne dosežke glasbeno-gledališke in plesne ustvarjalnosti ter poustvarjalnosti, načrtno spodbuja nastajanje izvirnih slovenskih glasbeno-gledaliških del in koreografij, skrbi za razvoj na področju glasbeno-gledališke in baletne produkcije v Republiki Sloveniji, medtem ko z umetniškim ansamblom in Gledališkim ateljejem, ki ga soupravlja z javnim zavodom Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana, omogoča trajno in kakovostno umetniško produkcijo, reprodukcijo in postprodukcijo.

Baletna predstava A. Adam: Giselle, 2022/2023, na sliki Tjaša Kmetec kot Myrtha, Filip Jurič kot Princ Albrecht in ženski baletni ansambel
(Vir: Arhiv SNG Opera in balet Ljubljana, OBLJ/DIGFOT/_1536-1024_DST_7297_Giselle_2022_2023, foto: Darja Štravs Tisu)

Organi zavoda:

Direktor: vodi javni zavod; imenuje lahko pomočnika za vodenje umetniško-strokovnega dela za področje opere in za področje baleta (umetniški vodja), za vodenje finančno-računovodskih zadev, za vodenje pravnih, upravnih in splošnih zadev ali za vodenje tehničnih služb, investicij in investicijskega vzdrževanja.

¹⁷ Slovensko narodno gledališče Ljubljana – o gledališču, zgodovina: <https://www.opera.si/sl/o-gledaliscu-2/zgodovina-2/> (dostop: 18. 4. 2023).

Svet: sestavlja ga sedem članov, od katerih jih pet imenuje Vlada RS (na predlog ministra) izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev, dva izvolijo iz svoje sredine zaposleni v zavodu.

Strokovni svet: sestavlja ga šest članov; dva izvolijo zaposleni (enega izmed strokovnih delavcev, ki opravljajo dejavnost, za katero je zavod ustanovljen, in enega izmed vseh zaposlenih), dva imenuje Društvo baletnih umetnikov Slovenije, po enega člana imenujeta Društvo slovenskih skladateljev in Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani.¹⁸

Organizacijske enote SNG Opera in balet Ljubljana:

Vodstvo: direktor, umetniška direktorja opere in baleta, poslovni vodja programa.¹⁹

Strokovne službe: stiki z javnostjo, tajništvo (administracija), trženje, produkcija, kadrovska služba, finančno-računovodska služba, dramaturgija, arhiv, tehnična služba, Gledališki atelje SNG Opera in balet Ljubljana in SNG Drama Ljubljana.²⁰

Opera: solisti, zbor, režija, lektor, korepetitorji, inspicienti in šepetalci.²¹

Balet: baletni prvaki, solisti in priznani solisti, baletni solo zbor in baletni zbor, baletna pisarna, asistenti, inspicient, korepetitorji.²²

Orkester: dirigenti, koncertna mojstra, glasbeniki, inšpektor orkestra.²³

Opera G. Verdija: Trubadur, 2022/2023, na sliki Saša Čano kot Ferrando in moški operni zbor ter moški baletni ansambel

(Vir: Arhiv SNG Opera in balet Ljubljana, OBLJ/DIGFOT/_6596_DST_Trubadur_2022_2023, foto: Darja Štravs Tisu)

¹⁸ Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – neuradno prečiščeno besedilo št. 5 (členi 1, 2, 7, 8, 13, 17, 19): <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLE3994> (dostop: 18. 4. 2023).

¹⁹ Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – Kdo smo, vodstvo: <https://www.opera.si/sl/kdo-smo/vodstvo/> (dostop: 18. 4. 2023).

²⁰ Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – Kdo smo, strokovne službe: <https://www.opera.si/sl/kdo-smo/strokovne-sluzbe/> (dostop: 18. 4. 2023).

²¹ Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – Kdo smo, opera: <https://www.opera.si/sl/kdo-smo/opera/> (dostop: 18. 4. 2023).

²² Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – Kdo smo, balet: <https://www.opera.si/sl/kdo-smo/balet/> (dostop: 18. 4. 2023).

²³ Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – Kdo smo, orkester: <https://www.opera.si/sl/kdo-smo/orkester/> (dostop: 18. 4. 2023).

Od novembra 2017 je v SNG Opera in balet Ljubljana za arhivsko gradivo zadolžena umetnostna zgodovinarica Sonja Kerin Krek, ki je novembra 2021 po obveznem enoletnem usposabljanju uspešno opravila strokovni izpit s področja varstva arhivskega gradiva za drugo stopnjo (oziroma 8. raven) izobrazbe. Priстойna je za spisovno, avdio, video in tiskovno gradivo, medtem ko za notni arhiv skrbi zaposleni v notnem arhivu.

Upravljanje dokumentarnega in arhivskega gradiva danes

Gradivo, ki nastaja na področju *splošnih zadev*, se hrani večinoma v tajništvu, deloma v finančno-računovodski in kadrovski službi ter pri poslovnem vodji programa. To so dokumenti o ustanovitvi, registraciji, statusnih spremembah, ukinitvi, o žigih in simbolih, o notranji organizaciji, interni pravni akti, zapisniki strokovnih kolegijev, prejeti in poslani dopisi, delovni načrti in poročila, različne statistike, analize ipd., gradivo o sodelovanju z domačimi in s tujimi kulturnimi ustanovami ter posamezniki, kadrovska dokumentacija, gradivo o finančnem poslovanju, premoženjsko-pravna dokumentacija. V tajništvu se hrani tudi gradivo sveta in strokovnega sveta gledališča.

Spisovno gradivo od leta 1926 do leta 1992 obsega 120 arhivskih škatel in je bilo najdeno ob zadnji prenovi gledališča ob praznjenju in rušitvi vile Piccoli med leti 2007 in 2011, saj je v tej vili od druge polovice 20. stoletja dalje delovala uprava gledališča. To gradivo je bilo neurejeno, trenutno je v zadnji fazi priprave za predajo Arhivu RS. Gradivo obsega zapisnike sej organov gledališča, plačilne liste zaposlenih, dopise uprave in upravi gledališča, evidence prisotnosti zaposlenih na vajah in predstavah ter druge računovodske in kadrovske zadeve. Mlajše tovrstno gradivo se hrani v papirni in v digitalni obliki.

Medtem ko je splošno gradivo bolj ali manj skupno vsem kulturnim ustanovam, je gradivo, vezano na umetniško produkcijo, *specifično gradivo*. SNG Opera in balet Ljubljana vsako sezono ustvari šest novih predstav (dve baletni in štiri operne), poleg tega so na programu skoraj vsak dan (vsaj dva- do trikrat tedensko) tako imenovane tekoče predstave. Za vsako izvedeno premiero se od leta 2018 dalje urejajo *produksijske (tehnične) mape*, ki vsebujejo vse bistvene podatke za ponovno postavitve predstave. To so podatki o zasedbi, kostumih, maski, pričeski nastopajočih, podatki o sceni, luči, opremi, rekvizitih, poteku predstave in morebitnem transportu predstave. Tehnična mapa vključuje tudi fotografije vseh potrebnih elementov predstave (tehnična oprema, luč, scena, rekviziti, kostumi, maska, pričeska).

O predstavah se poleg tehničnih map hranijo tudi: gledališki listi vsake premiere (10 izvodov), vložni listi vsake predstave z zasedbami solistov na določen dan predstave (10 izvodov), video posnetek vsake generalne vaje, premiere in premiere drugih zasedb, tonski posnetek vsake generalne vaje, premiere in premiere drugih zasedb, inventarna knjiga vseh posnetkov predstav, repertoarne knjižice vsake sezone (10 izvodov), veliki plakati (dva izvoda) in manjši plakati (trije izvodi), zloženke, letaki ipd., press klipping. Vzorec naštetih tiskovin se hrani v fizični obliki, pri čemer so tiskovne starejše od letnika 2007/2008 hranjene le v papirni obliki, od letnika 2007/2008 dalje tudi v digitalni obliki.

Poleg tega so v dokumentaciji uprizoritev tudi: libreto, zasedbe, evidence prisotnosti na predstavah in vajah, knjige dežurtev na predstavah, knjige asistentov režije, knjige asistentov koreografije, letni, mesečni in tedenski načrti dela in vaj, vsa dokumentacija, ki je nastala ob uprizoritvah lastnih uprizoritev izven zavoda (gostovanja lastnih uprizoritev druge), vsa dokumentacija, ki je nastala ob uprizoritvah gostujočih predstav v domačem zavodu.

Knjige dežurtev na predstavah so do sezone 2003/2004 hranjene v papirni obliki, v obliki posameznih knjig za posamezno sezono. V času zadnje prenove gledališke stavbe od sezone 2004/2005 do sezone 2011/2012 so bile

Prenovljena stavba SNG Opera in balet Ljubljana s severa, 2011

(Vir: Arhiv SNG Opera in balet Ljubljana, foto: arhiv biroja Atelierarhitekti (OBL)/DIGFOT/_46ea_)

knjige dežurtev na predstavah hranjene le v elektronski obliki, od sezone 2011/2012 dalje knjige dežurtev hranimo v papirni obliki v obliki posameznih listov, spetih v fascikle in v elektronski obliki.

Od sezone 2002/2003 dalje so knjige asistentov režije in asistentov ko-reografije večinoma ohranjene v digitalni in papirni obliki, medtem ko se jih sistematično shranjuje od leta 2018 naprej. Za hrambo in zbiranje tega gradiva skrbi *arhiv opere* ob pomoči ostalih sodelavcev, ki gradivo ustvarjajo.

Notni arhiv vsebuje: katalog notnih zapisov, lastne zbirke notnih zapisov (original partiture, klavirski izvlečki, orkestrski parti), izposojen notni material (original partiture, klavirski izvlečki, orkestrski parti), šepetalske knjige in inspicientske knjige (zapiski šepetalcev in inspicientov ob klavirskih izvlečkih posameznih predstav). Za hrambo in zbiranje tega skrbi zaposleni v notnem arhivu in zaposlena v arhivu Opere in baleta.

V SNG Opera in balet Ljubljana nastaja tudi fotografsko, zvočno in video gradivo.

Fototečno gradivo se deli na klasično in digitalno fototeko:

Klasična fototeka je obsežen fond s fotografijami, ki so opremljene s podatki o lastniku posnetka, o gradivu, izdelavi, z ostalimi podatki, povezavami z drugimi moduli, s podatki o inventarizaciji in računalniški obdelavi. Klasične fotografije, ki so v procesu popisa in digitalizacije, obsegajo fotografije od leta 1921 do sezone 2003/2004, ko se v večji meri pojavi digitalna fotografija. Do sredine 80. let 20. stoletja so fotografije črno-bele in urejene po predstavah oziroma v primeru osebnih zapuščin urejene po priimkih umetnikov, ki so fotografije predali. Od sezone 1987/88 naprej so fotografije urejene po predstavah in združene po posameznih sezonah. Fotografije od sezone 1987/1988 dalje so večinoma barvne. Pri večini fotografij med sezonama 1987/1988 in 2003/2004 hranimo tudi negative fotografij in ponekod tudi diapozitive.

Digitalna fototeka vsebuje originalne digitalne posnetke in digitalizirane fotografije v lasti gledališča. Načrtuje se, da bo vsak digitalni posnetek opremljen z naslednjimi podatki: o lastniku in avtorju posnetka, o gradivu na fo-

tografiji, z ostalimi podatki (podatki o inventarizaciji in računalniški obdelavi). Poleg digitalnih fotografij iz opernih in baletnih predstav se hranijo tudi fotografije gledališke stavbe v različnih obdobjih. Največ fotografij s to vsebino je iz časa pred, med in tik po zadnji obnovi in dozidavi gledališke stavbe (2007–2011).

Videoteka hrani video posnetke generalnih vaj, premier, premier druge zasedbe in izbora predstav po izboru umetniških direktorjev, ki nastajajo v gledališču. Posnetki se pridobivajo tudi od snemalcev in amaterjev s terena. Vse gradivo je popisano v programu Excel. Tiskan seznam se hrani ob urejenem gradivu v arhivu, varnostna kopija seznama se hrani na strežniku. Ob vsakem posnetku ali filmu se beležijo splošni podatki (naročnik, način pridobitve, zgodovina enote), podatki o vsebini (številka in format nosilca, naslov in vrsta posnetka, opis vsebine, klasifikacija, kraj in datum snemanja, trajanje), podatki o avtorstvu (scenarij, režija/koreografija, scenografija, kamera, montaža, drugi sodelavci, producent, avtorske pravice), podatki o uporabi, recenzije in članki, podatki o inventarizaciji in računalniški obdelavi. Video posnetki predstav od leta 1987 do leta 2006, ki so bili digitalizirani z VHS-kaset leta 2022, obsegajo več kot 660 ur avdio-video materiala. Od leta 2006 dalje se hranijo v digitalni obliki in na ploščkih/zgoščenkah video posnetki generalnih vaj, premier in premier drugih zasedb ter video posnetki predstav po izboru umetniških direktorjev.

Poleg video posnetkov nastajajo v gledališču tudi *tonski zapisi* s posebnimi zvočnimi efekti, ki se uporabljajo v posameznih predstavah, posnetki glasbe za vaje baletnega ansambla za posamezne predstave, posnetki glasbe za določene baletne predstave, ki se jih izvaja na posneto glasbo in posnetki glasbe nekaterih opernih predstav. Ti zapisi so ohranjeni v analogni obliki (starejši zapisi) ali v digitalni obliki (mlajši zapisi). Nedigitalni avdio posnetki od leta 1970 do 2001 so pripravljeni za digitalizacijo in obsegajo 117 avdio trakov z opernimi predstavami in vajami ter 61 avdio trakov z baletnimi predstavami oziroma baletnimi vajami ter 21 kaset, kjer so posnete operne predstave in vaje in 40 avdio kaset z glasbo iz baletnih predstav.

Zbirka digitalnih zapisov (zgoščenk) je delno urejena in jo sestavljajo tako avdio-video posnetki kakor tudi avdio posnetki, fotografije in drugi digitalni dokumenti, o katerih se beležijo naslednji podatki: naziv zgoščenske oziroma naslov posnetka ali dokumenta, opis posnetkov, število posnetkov, avtor in lastnik posnetkov, podatki o inventarizaciji in računalniški obdelavi.

Detajl fasade, 2011

(Vir: Arhiv SNG Opera in balet Ljubljana, OBLJ/
DIGFOT/_1024-1536, foto: Robert Balen)

Navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva SNG Opera in balet Ljubljana

Prvo Pisno strokovno navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva je bilo sprejeto v letu 2018. SNG Opera in balet Ljubljana takrat še ni imelo klasifikacijskega načrta, zato je to navodilo vsebovalo seznam arhivskega gradiva. Leta 2021 je bil sprejet klasifikacijski načrt, zato je bilo 20. maja 2021 sprejeto novo pisno strokovno navodilo, ki temelji na tem načrtu.

Priloga klasifikacijski načrt je dodana na koncu članka.

Zaključek

Prostori za delo v gledališču so se po letu 2011 zelo izboljšali tako, da lahko pod isto streho delujejo vsi zaposleni v gledališču, vključno z upravo, ki je bila pred zadnjo prenovo delno v vili Piccoli, delno na Cankarjevi cesti 11. Neurejeno starejše arhivsko gradivo urejajo in pripravljajo za predajo Arhivu Republike Slovenije, novo nastajajoče gradivo se sproti ureja in po potrebi digitalizira.

Arhivsko gradivo gledališča je brez dvoma izjemnega pomena za slovensko kulturo. Čeprav samo ena fotografija, gledališki list ali dopis iz preteklosti ne more odtehtati doživetja ob ogledu žive predstave, nam lahko arhivski dokument odstre vsaj delček neraziskane zgodovine kulturnega dogajanja v operni hiši v preteklosti. Raznovrstno arhivsko gradivo daje možnost raziskovalcem različnih strok, da se v to snov poglobijo in morda najdejo manjkajoči delček v svoji raziskavi, ki ga niso našli v drugih institucijah, ki prav tako hranijo gradivo gledališč v Sloveniji.

VIRI IN LITERATURA

LITERATURA

Enciklopedija Slovenije, zv. 12. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998.

Kladnik, Darinka: *Ljubljanske metamorfoze*. Ljubljana: Tiskarna ljudske pravice, 1991.

Kuret, Primož: Ob stoletnici opere. V: *100 let operne hiše v Ljubljani* (ur. Štefan Balažič). Ljubljana: Slovensko narodno gledališče, 1992, str. 6–15.

Neubauer, Henrik: O baletu ob stoletnici zgradbe Deželnega gledališča v Ljubljani. V: *100 let operne hiše v Ljubljani* (ur. Štefan Balažič). Ljubljana: Slovensko narodno gledališče, 1992, str. 16–19.

Šorn, Mojca: *Življenje Ljubljančanov med drugo svetovno vojno*. Ljubljana: Inštitut za novejšo zgodovino, 2007.

Zlobec, Ciril: Blišč in stiska gledališča. V: *100 let operne hiše v Ljubljani* (ur. Štefan Balažič). Ljubljana: Slovensko narodno gledališče, 1992.

ZAKONODAJA

Uradni list RS, št. 19/1992.

Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana – neuradno prečiščeno besedilo št. 5. V: *Uradni list RS*, št. 56/2003, 98/2008, 2/2009, 37/2010, 197/2020 in 60/2022.

INTERNETNI VIRI

Sapač, Igor: Nekdanje stanovsko gledališče v Ljubljani: <https://www.theatre-architecture.eu/si/db/?theatreId=262> (dostop: 18. 4. 2023).

Sapač, Igor: Slovensko narodno gledališče Opera in balet: <https://www.theatre-architecture.eu/si/db/?theatreId=249&detail=history> (dostop: 18. 4. 2023).

Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana: <https://www.opera.si/sl/> (dostop: 18. 4. 2023).

Zgodovina na dlani: 29. september 1892 – Odprtje ljubljanskega deželnega gledališča: <https://zgodovinanadlani.si/1892-odprtje-ljubljanskega-dezelnega-gledali-sca/> (dostop 18. 4. 2023).

SUMMARY

THE SLOVENIAN NATIONAL THEATRE OPERA AND BALLET LJUBLJANA - ABOUT THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE INSTITUTION AND MANAGEMENT OF ITS DOCUMENTS AND ARCHIVAL MATERIAL

The article consists of two parts. The first presents the development of opera and ballet art in Ljubljana from its beginnings after 1600 to the present day, the second part presents the current mission of the public institution, the Slovenian National Theatre Opera and Ballet Ljubljana, its activities and organisational structure, as well as the management of records and archives based on the classification plan adopted in 2021.

The year 1892 is typically regarded as the founding year of the Slovenian National Theatre Opera and Ballet Ljubljana, when the building that still houses the opera and ballet arts in Ljubljana was built and professional theatre work began. Since then, with the exception of the period of the First World War, opera and ballet performances in the Slovenian language have taken place continuously in Ljubljana, regardless of changes in the state and political system, even during the period of occupation between 1941 and 1945.

Today, the Slovenian National Theatre Opera and Ballet Ljubljana functions as the central national music and ballet theatre. Its mission is to perform public service in the field of opera, ballet and concert activities.

Records, photographic, audio, and video material are created at the Slovenian National Theatre Opera and Ballet Ljubljana. It is divided into "general" material (records about the operation of the theatre created by the theatre's administration and the same as those created in other cultural institutions) and "specific" material created during artistic production. Parts of the material are kept both in physical and electronic form. With assistance from other coworkers who create the documentary material, the institution's archivist takes care of its preservation and collection. In their work, they regularly cooperate with the competent archive, the Archives of the Republic of Slovenia. In 2018, the first written professional instruction for selecting public archives from documents was adopted. This instruction included a list of archival material because the Slovenian National Theatre Opera and Ballet Ljubljana did not have a classification scheme at the time. A new written professional instruction based on a classification plan that was developed in 2021 was adopted on May 20, 2021. The plan is included in the article's appendix.

KLASIFIKACIJSKI NAČRT SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Klasif. znak	Opis klasifikacijskega znaka	Dokumentarno gradivo		Arhivsko gradivo
		Rok hrambe	Trajno	
0	ORGANIZACIJA, UPRAVLJANJE, POSLOVANJE ZAVODA			
00	SPLOŠNO O ORGANIZACIJI ZAVODA – ZAKONI IN PREDPISI			
000	USTANOVITVENI AKT ZAVODA			A
001	VPIS V SODNI IN POSLOVNI REGISTER, REGISTRACIJA			A
002	POOBLAŠČENE OSEBE ZAVODA, DOKUMENTI O USTANOVITELJSTVU OZIROMA SOUSTANOVITELJSTVU		T (pooblašcene osebe)	A (ustanoviteljstvo in soustanoviteljstvo)
003	STATUSNE SPREMEMBE, REORGANIZACIJE, SANACIJA, PRENEHANJE, STAČAJ, REVIZIJE POSLOVANJA			A
004	SIMBOLI, ŽIGI, CELOSTNA PODOBA ZAVODA			A
01	NOTRANJA ORGANIZACIJA/DELOVANJE			
010	STATUT, PRAVILNIKI, POSLOVNIKI IN DRUGI INTERNI AKTI ZAVODA			A
011	ZAKONI, UREDBE, ODLOKI IN PRAVILNIKI IZVRŠILNIH IN ZAKONODAJNIH ORGANOV DRŽAVE TER LOKALNIH SKUPNOSTI	10		A (če je zavod sodeloval pri izdelavi)
012	INTERNA NAVODILA, OKROŽNICE			A
02	VOLITVE, IMENOVANJA, RAZREŠITVE			
020	DIREKTOR, POMOČNIK DIREKTORJA			A
021	SVET ZAVODA			A
022	STROKOVNI SVET			A
03	SEJE, SESTANKI			
030	SVET ZAVODA (ZAPISNIKI IN TONSKI POSNETKI SEJ)			A
031	STROKOVNI SVET ZAVODA (ZAPISNIKI IN TONSKI POSNETKI SEJ)			A
032	STROKOVNI KOLEGIJI (ZAPISNIKI SEJ)			A
033	KOORDINACIJE VODIJ ODDELKOV			A
034	ZBOR DELAVCEV			A
035	KOMISIJE IN DRUGA DELOVNA TELESNA (ZAPISNIKI)			
036	SINDIKATI	10		A (sestanki z vodstvom zavoda in stavke)
04	UPRAVLJANJE Z DOKUMENTARNIM IN ARHIVSKIM GRADIVOM			
040	KLASIFIKACIJSKI NAČRT			A
041	SIGNIRNI NAČRT			A
042	DELOVODNIK			A
043	EVIDENCE GRADIVA			A
044	SODELOVANJE S PRISTOJNIM ARHIVOM			A
0440	ODBIRANJE ARHIVSKEGA IN DOKUMENTARNEGA GRADIVA			A
0441	IZLOČANJE IN UNIČENJE DOKUMENTARNEGA GRADIVA			A

045	SODELOVANJE S SLOVENSKIM GLEDALIŠKIM INŠTITUTOM, Z NARODNO IN UNIVERZITETNO KNJIŽNICO TER MESTNIM GLEDALIŠČEM LJUBLJANSKIM			A
05	PLANIRANJE – PROGRAM DELA IN FINANČNI NAČRT			
050	STRATEŠKI NAČRT ZAVODA			A
051	LETNI PROGRAM DELA, FINANČNI NAČRT, KADROVSKI NAČRT ZAVODA			A
06	POROČILA			
060	POROČILA ZAVODA S PRIPADAJOČIMI PRILOGAMI NA ZAHTEVO MINISTRSTVA ZA KULTURO			A
0600	LETNA POROČILA ZAVODA S PRIPADAJOČIMI PREDLOGAMI NA ZAHTEVO MINISTRSTVA ZA KULTURO			A
0601	POLLETNA POROČILA ZAVODA S PRIPADAJOČIMI PREDLOGAMI NA ZAHTEVO MINISTRSTVA ZA KULTURO			A
061	DRUGA POROČILA UPRAVE (MINISTRSTVU ZA KULTURO,...)	10		
062	POROČILA POSAMEZNIKOV	5		A (letna)
063	STATISTIKA (za MK, Zavod za Statistiko in druge)	5		A (za daljša časovna obdobja)
07	PRAVNE ZADEVE			
070	POSTOPKI PRED PRAVOSODNIM, UPRAVNIM ALI DRUGIM PRISTOJNIM ORGANOM			A
071	PRAVNA MNENJA IN PRAVNA POMOČ			A
072	VSE VRSTE INŠPEKCIJ, NADZOROV IN REVIZIJ RAZEN FINANČNIH		T	A (z ukrepi)
08	JAVNA NAROČILA IN NATEČAJI			
080	DOKUMENTACIJA POSTOPKOV VEČJIH VREDNOSTI		T	A (objavljenih v Uradnem listu)
081	DOKUMENTACIJA POSTOPKOV MANJŠIH VREDNOSTI	10		
082	PONUDBE IZBRANIH PONUDNIKOV	10		
083	DOKUMENTACIJA NEIZBRANIH PONUDNIKOV (MANJŠE VREDNOSTI)	2		
084	IZBOR PONUDNIKOV, INTERNI POSTOPKI, NAROČILNICE	5		
085	POGODBE O NABAVI BLAGA IN STORITEV	10		
09	VZDRŽEVANJE, VAROVANJE, ZAVAROVANJE PREMOŽENJA			
090	ZEMLJIŠKO KNJIŽNE ZADEVE IN DRUGA DOKUMENTACIJA O LASTNIŠTVU NEPREMIČNIN			A
091	PROJEKTNNA DOKUMENTACIJA ZA PRIDOBITEV GRADBENEGA DOVOLJENJA ZA NOVE STAVBE ALI PRENOVE STARIH			A
092	INVESTICIJSKO TEHNIČNA DOKUMENTACIJA OBJEKTOV, INŠTALACIJ		T	
093	DOKUMENTACIJA O JAVNIH NATEČAJIH ZA VEČJE PROJEKTE			A
094	TEHNIČNA DOKUMENTACIJA OPREME (REDNI PREGLEDI, MERITVE, NAVODILA)	10		

095	ZAVAROVALNE POLICE, UVELJAVLJANJE ŠKODE	10		
096	NAČRTI VAROVANJA			A
097	PROTIPOŽARNO VARSTVO		T	
098	DOKUMENTACIJA V ZVEZI Z VOZILI (EVIDENCA V KM, SERVIS)	10		
1	DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA			
10	DELOVNA RAZMERJA – SPLOŠNO			
100	OBJAVE PROSTIH DELOVNIH MEST, DOKUMENTACIJA NEIZBRANIH KANDIDATOV	5		
101	ZAPISNIKI, SKLEPI O IZBORU, POSKUSNO DELO	5		
102	PERSONALNE MAPE ZAPOSLENIH, MATIČNA KNJIGA ZAPOSLENIH			A
1020	POGODBE O ZAPOSLOTVI, ANEKSI, KOLEKTIVNE POGODBE		T	
1021	OBVESTILA O DOPUSTU	5		
1022	LETNE OCENE DELOVNE USPEŠNOSTI IN EVIDENČNI LISTI O PREVZEMU TEH	10		
1023	IMENOVANJA V KOMISIJE (ZA ZAPOSLOITVE)	10		
1024	IZJAVE O PREVOZU NA DELO	10		
1025	DOGOVORI O OPRAVLJANJU POVEČANEGA OBSEGA	5		
103	KADROVSKA DOKUMENTACIJA DRUGIH DELAVCEV			
1030	PROSTOVOLJCI	5		
1031	PRIPRAVNIŠTVO IN MENTORSTVO	10	T (pogodbe)	
1032	ŠTUDENTSKI SERVIS (napotnice, obračuni)	5		
1033	JAVNA DELA	10	T (pogodbe)	
1034	AVTORSKE POGODBE	5	T (pogodbe)	
1035	PODJEMNE POGODBE	5	T (pogodbe)	
104	LETNI IN SREDNJEROČNI KADROVSKI NAČRTI, ANALIZE, STATISTIČNE OBDELAVE		T	
11	PLAČE, DRUGI PREJEMKI-ODLOČBE, EVIDENCE			
110	PLAČE MESEČNI OBRAČUNI (vse pogodbe, skupno in posamično)		T	
111	DELOVNA USPEŠNOST (sklepi)		T	
112	NADOMESTILA (prevozni stroški, prehrana)		T	
113	NADURNO DELO (sklepi)		T	
114	NAGRADE -JUBILEJNE IN DRUGE (sklepi)		T	
115	BOLNIŠKI LISTI, ODLOČBE	10		
116	ODTEGLJAJI ZAPOSLENIH	10		
117	REGRESI ZA LETNI DOPUST (OBRAČUN)		T	
118	GRADIVO O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (prijava in beneficirana doba)	10		
12	IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE ZAPOSLENIH			
120	IZOBRAŽEVANJE OB DELU (študijski dopust, pogodbe)	10		
121	ŠTIPENDIRANJE	5		
122	SEMINARJI, TEČAJI, PREDAVANJA, KONGRESI, POSVETOVANJA, SIMPOZIJ	5		A (končno poročilo)
123	ŠTUDIJSKA IN STROKOVNA POTOVANJA			A

13	DELOVNI ČAS, ODSOTNOSTI, DOPUSTI, SLUŽBENA POTOVANJA			
130	DELOVNI ČAS; EVIDENCA O IZRABI DELOVNEGA ČASA, REGISTRACIJA IZHODOV IN EVIDENCA PRISOTNOSTI, ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI	5	T	
131	SLUŽBENA POTOVANJA (POROČILA)	5		
132	POTNI NALOGI, ZAKLJUČENI IN OBRAČUNANI	10		
133	ODLOČBE O DOPUSTIH; ŠTUDIJSKIH DOPUSTIH; IZREDNIH DOPUSTIH	5		
14	EVIDENCE ZPIZ, FURS DOHODNINA, ZZZS			
140	M4 OBRAZCI ZPIZ		T	
141	PODATKI ZA ODMERO DOHODNINE	10		
142	PRIJAVE IN ODJAVE Z ZAVAROVANJA	10		
143	OBRAČUNI KOLEKTIVNEGA DODATNEGA POKOJNINSKEGA ZAVAROVANJA	10		
15	ZDRAVSTVO, SOCIALA, VARSTVO PRI DELU			
150	ZDRAVSTVENO VARSTVO (preventivno, nezgodno, pokojninsko, invalidsko, dodatno zdravstveno zavarovanje, sistematski pregledi)		T (pokojninsko in invalidsko zavarovanje T oziroma najmanj 100 let od rojstva)	
151	VARSTVO PRI DELU – SPLOŠNO, PRAVILNIK, IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA		T	
152	NESREČE PRI DELU		T	
153	EVIDENCA ZAŠČITNE OPREME		T	
2	FINANCE IN RAČUNOVODSTVO			
20	SPLOŠNO			
200	LETNA IN PERIODIČNA POROČILA (LETNI RAČUNOVODSKI IZKAZI, ZAKLJUČNI RAČUNI IN BILANCE OB KONCU POSLOVNEGA LETA, OB STATUSNIH SPREMEMBAH, PERIODIČNA FINANČNA POROČILA)		T	A (končna letna poročila)
201	NADZOR NAD FINANČNIM POSLOVANJEM (INŠPEKCIJA, REVIZIJA)			A
202	KREDITI	5		
203	NALOŽBE SREDSTEV	5		
204	DAVKI, OBRAČUN DDV (DDV, DDPO, ZDOH,...)	10		
205	DAVČNO SVETOVANJE	10		
206	FINANČNI NAČRTI IN PREDRAČUNI, LETNI IN SREDNJEROČNI	10		
21	POSLOVNE KNJIGE			
210	GLAVNA KNJIGA	10		
211	DNEVNIK	10		
22	POMOŽNE POSLOVNE KNJIGE			
220	BLAGAJNIŠKI DNEVNIKI S PRILOGAMI	10		
221	KNJIGE OSNOVNIH SREDSTEV (NABAVA, OBRAČUN AMORTIZACIJE)		T	
222	KARTICE SALDAKONTOV	10		
223	KNJIŽENJE TRANSAKCIJSKEGA RAČUNA	10		
224	EVIDENCE TRGOVINE	10		
225	DRUGE POMOŽNE KNJIGE	10		
23	KNJIGOVODSKE LISTINE			

230	PREJETI RAČUNI S PRILOGAMI (NAROČILNICE, DOBAVNICE)	10		
231	IZDANI RAČUNI S PRILOGAMI	10		
232	TEMELJNICE ZA KNJIŽENJE	10		
233	DEVIZNO POSLOVANJE	10		
234	DOBROPISI	10		
235	POGODBE	10		
236	OPOMINI, IOP OBRAZCI	10		
24	OSNOVNA SREDSTVA			
240	RAČUNI IN OBRESTI SITUACIJE S SPREMLJAJOČO DOKUMENTACIJO	10		
241	IZLOČITVE	10		
242	OBRAČUN AMORTIZACIJE	10		
25	INVENTURA			
250	INVENTURNI ZAPISNIK S PRILOGAMI		T	
251	POPISNI LISTI OSNOVNIH SREDSTEV	10		
252	POPISNI LISTI TRGOVINA	10		
253	IZPISI TERJATEV IN OBVEZNOSTI	10		
26	OBRAČUN DRUGIH PREJEMNIKOV			
260	OBRAČUNI AVTORSKIH HONORARJEV	10		
261	OBRAČUNI PODJEMNIH POGODB	10		
3	SPECIFIČNA DOKUMENTACIJA ZAVODA			
30	NOTNI ZAPISI			
300	KATALOG NOTNIH ZAPISOV			A
301	SEZNAM KUPLJENIH NOTNIH ZAPISOV			A
3010	PARTITURE (KUPLJENE)		T	
3011	KLAVIRSKI IZVEČKI (KUPLJENI)		T	
3012	ORKESTRSKI PARTI (KUPLJENI)		T	
302	SEZNAM IZPOSOJENEGA NOTNEGA MATERIAL			A
3021	PARTITURE (IZPOSOJENE)		T	
3022	KLAVIRSKI IZVLEČKI (IZPOSOJENI)		T	
3023	ORKESTRSKI PARTI (IZPOSOJENI)		T	
303	ŠEPETALSKE KNJIGE VSEH PREDSTAV IN OSTALIH DOGODKOV			A
304	INSPICIENTSKE KNJIGE VSEH PREDSTAV IN OSTALIH DOGODKOV			A
305	REŽIJSKE KNJIGE VSEH PREDSTAV IN OSTALIH DOGODKOV			A
31	LASTNE UPRIZORITVE			
310	VIDEO POSNETKI LASTNIH UPRIZORITEV			
3100	INVENTARNA KNJIGA VIDEO POSNETKOV			A
3101	VHS KASETE			A
3102	DVD			A
3104	DRUGI VIDEO MEDIJI			A
311	AUDIO POSNETKI LASTNIH UPRIZORITEV			
3110	INVENTARNA KNJIGA AVDIO POSNETKOV			A
3112	AUDIO TRAKOVI			A
3113	AUDIO KASETE (DAT, OBIČAJNE)			A
3114	AUDIO CD-JI			A
3115	DRUGI AVDIO MEDIJI			A
312	PRODUKCIJSKE MAPE LASTNIH UPRIZORITEV/PREMIER (osnovni podatki predstave, vsebina, zasedba, fotografije)			A

	kostumov, frizur, mask po vlogah, fotografije scene, skice in načrti scene, načrt luči, podatki za transport predstave, fotografije rekvizitov, skice kostumov)			
313	DRUGA DOKUMENTACIJA UPRIZORITEV			
3030	LIBRETI			A
3131	ZASEDBE			A
3132	EVIDENCA PRISOTNOSTI NA PREDSTAVAH		T	
3033	KNJIGE DEŽURSTEV			A
3034	KNJIGE ASISTENTOV REŽIJE			A
3035	ZAPISI ASISTENTOV KOREOGRAFIJE			A
3136	PLANI DELA IN VAJ (LETNI, MESEČNI, TEDENSKI PLANI)		T	
3137	MAKETE SCENE UPRIZORITEV			A
32	DRUGE UPRIZORITVE			
320	GOSTOVANJA DRUGIH PRAVNIH OSEB IZ SLOVENIJE V SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA (datum, naslov, zasedba, pogodbe, gledališki list, vložni list, plakat,...)			A
321	GOSTOVANJA DRUGIH GLEDALIŠČ IZ TUJINE V SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA (datum, naslov, zasedba, pogodbe, gledališki list, vložni list, plakat,...)			A
33	GOSTOVANJA LASTNIH UPRIZORITEV IZVEN JAVNEGA ZAVODA			
330	GOSTOVANJA V SLOVENIJI (kraj, datum, naslov, zasedba, pogodbe, gledališki list, vložni list, plakat,...)			A
331	GOSTOVANJA V TUJINI (kraj, datum, naslov, zasedba, pogodbe, gledališki list, vložni list, plakat,...)			A
34	FOTOGRAFSKA DOKUMENTACIJA			
340	LASTNE PREDSTAVE, KONCERTI, DRUGE PRIREDITVE IN GOSTOVANJA TEH			
3400	NEGATIVI FOTOGRAFIJ NA FILMIH (ANALOGNI)			A
3401	RAZVITE FOTOGRAFIJE IN DIGITALIZIRANE RAZVITE FOTOGRAFIJE			A
3402	FOTOGRAFIJE NASTALE NA DIGITALNIH MEDIJAH (CD-JI, USB KLJUČKI,...)			A
341	UMETNIKI (FOTOGRAFIJE POSAMEZNIKOV IN SKUPIN)			
3410	OPERNI PEVCI			A
3411	BALETNI PLESALCI			A
3412	DIRIGENTI			A
3413	KOREOGRAFI			A
3414	KOSTUMOGRAFI			A
3415	SCENOGRAFI			A
3416	REŽISERJI			A
3417	OBLIKOVALCI LUČI			A
3418	SKLADATELJI			A
3419	DRAMATURGI			A
3420	DRUGI DELAVCI GLEDALIŠČA			A
35	ZALOŽNIŠTVO, OBJAVE			

350	OBJAVE V SREDSTVIH OBVEŠČANJA O DEJAVNOSTI SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA (KLIPING)			
3500	NAPOVEDI PREMIER, GOSTOVANJ, SEZON		T	
3501	TISKOVNE KONFERENCE			A
3502	KRITIŠKI ZAPISI POSAMEZNIH UPORIZORITEV			A
3503	INTERVJUJI, PORTRITI UMETNIKOV, MAPE UMETNIKOV (DELOVNE BIOGRAFIJE, NAGRADE)			A
3504	ČLANKI NANAŠAJOČI SE NA NAŠE UMETNIKE, UPORIZORITVE			A
3505	GLEDALIŠKE DIPLOME, PLAKETE, PRIZNANJA			A
351	LASTNI OBJAVE, PUBLIKACIJE			A
3510	GLEDALIŠKI LISTI			A vzorčno (nekaj izvodov)
3511	NAPOVED SEZONE, REPERTOARNE KNJIŽICE, ABONMAJSKE KNJIŽICE			A vzorčno (nekaj izvodov)
3512	MESEČNI PROGRAMI			A vzorčno (nekaj izvodov)
3513	VLOŽNI LISTI			A vzorčno (nekaj izvodov)
3514	PLAKATI			A vzorčno (nekaj izvodov)
3515	LETAKI			A vzorčno (nekaj izvodov)
3516	VABILA			A vzorčno (nekaj izvodov)
3517	IZVENSERIJSKE PUBLIKACIJE			A
3518	SPLETNE STRANI	2		A (samo spletna zasnova in oblika strani ter tisti objavljeni dokumenti, ki se ne hranijo na drugih mestih A)
4	STROKOVNA KNJIŽNICA			
40	IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA			
400	BLAGAJNIŠKO POSLOVANJE	5		
402	VPISNI LISTI	5		
403	MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA GRADIVA	5		A
404	IZMENJAVA PUBLIKACIJ: TUJINA, SLOVENIJA	5		
405	NAKUP KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	5		
406	INVENTARNE KNJIGE, INVENTURA			A
407	LETNA POROČILA, PLANI	10		A (letna poročila in plani)
5	PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKA DEJAVNOST			
50	AKTIVNOSTI			
500	VODSTVA PO GLEDALIŠČU	5		A (končno poročilo)
501	PEDAGOŠKA DEJAVNOST	5		A (končno poročilo)
502	PREDAVANJA, RAZSTAVE	5		A (končno poročilo)
503	DRUGI DOGODKI	5		A (končno poročilo)
51	STATISTIKA DEJAVNOSTI			
510	STATISTIKA IN ANALIZA OBISKA			
5100	POLLETNA KONČNA POROČILA			A
5101	LETNA KONČNA POROČILA			A

511	EVALVACIJA UPRIZORITEV IN OBISKA			A
512	PREGLED SEZON ZA POTREBE LETOPISOV SLOVENSKEGA GLEDALIŠKEGA INŠTITUTA			A
6	PROJEKTI, SODELOVANJE			
60	PROJEKTNO SODELOVANJE			
600	NACIONALNI PROJEKTI	10		A (končno poročilo)
601	EU PROJEKTI	10		A (končno poročilo)
602	DRUGI PROJEKTI	10		A (končno poročilo)